

Varhaiskasvatuksen asiakaskyselyn tulokset 2023

Valmistelija: Varhaiskasvatuksen erityisasiantuntija Vesa Joronen
etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi

Kirkkonummen varhaiskasvatuksen sähköinen asiakaskysely toteutettiin 3.10-15.10.2023 kunnalliseen ja yksityiseen varhaiskasvatukseen sekä asukaspuistotoimintaan osallistuville perheille.

Kyselyn asteikkona käytettiin pääsääntöisesti asteikkoa 0–5, jossa 0 = En osaa sanoa, 1 = Erittäin tyytymätön, 2 = Melko tyytymätön, 3 = Tyytyväinen, 4 = Hyvin tyytyväinen ja 5 = Erittäin tyytyväinen. Kysely järjestettiin yhdessä ruotsinkielisen varhaiskasvatuksen kanssa ja asiakkailta oli mahdollisuus vastata valitsemallaan kielellä molempien kieliryhmien kysymyksiin. Lisäksi ensimmäistä kertaa kyselyyn oli mahdollista vastata englanniksi.

Kyselyyn tuli yhteensä 757 vastausta (v. 2022: 983). Vastausprosentti oli suomenkielisen kunnallisen varhaiskasvatuksen osalta 32 % (v. 2022: 45 %) ja yksityisen varhaiskasvatuksen osalta 26 % (v. 2022: 26 %). Vastaajia oli kaikista varhaiskasvatuksen toimintamuotojen käyttäjistä. Kaikilta kyselyyn vastaajilta kysyttiin varhaiskasvatuksen palveluohjauksen ja asiakasmaksuihin liittyvän ohjauksen sujuvuudesta, huoltajien osallisuudesta, lapsen tuen tarpeisiin vastaamisesta, tiedottamisesta ja varhaiskasvatuksen yleisestä tyytyväisyydestä.

Kyselyssä oli myös vastaajaryhmittäin kohdennettuja kysymyksiä. Alle yksi vuotta varhaiskasvatuksessa olleilta kysyttiin varhaiskasvatuksen aloituksen sujuvuudesta. Yksityiseen varhaiskasvatukseen osallistuvilta kysyttiin palvelusetelin käytöstä ja toimivuudesta. Asukaspuistojen asiakkailta kysyttiin palautetta asukaspuistojen toiminnasta ja koulujen loma-aikoina järjestettävästä puistoruokailusta.

Suurin osa kyselyyn vastanneista koki varhaiskasvatuspalveluiden toimivan perheelle sopivalla tavalla. Avoimissa vastauksissa annettiin paljon positiivista palautetta varhaiskasvatuksesta ja työntekijöiden tekemästä työstä. Kyselyn lopussa kysyttiin vastaajan asiakastytyväisyyttä yleisesti varhaiskasvatuspalveluihin.

Palveluohjaus ja asiakasmaksuihin liittyvä ohjaus

Varhaiskasvatuksen palveluohjaus tukee ja opastaa huoltajia palvelumuotojen valintaan, varhaiskasvatukseen hakemiseen ja muutostarpeisiin liittyvissä asioissa. Kysymykseen, oletteko saaneet palveluohjausta, saatiin yhteensä 213 vastausta. Vastaajista 58,7 % ilmoitti, että varhaiskasvatukseen haku sujui ilman ohjausta, 5,6 % ei ollut saanut, mutta olisi kaivannut palveluohjausta ja 35,7 % oli saanut palveluohjausta. Palveluohjausta käyttäneet vastaajat olivat palveluun tyytyväisiä, vastausten keskiarvo oli 3,9 (2022: 4,1). Avoimissa vastauksissa vastaajat kuvasivat palveluohjausta asiantuntevaksi, ystävälliseksi ja asiakkaan tarpeista lähteväksi.

Huoltajat saavat tietoa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista kunnan internet- sivuilta ja varhaiskasvatuksen asiakaspalvelusihteereiltä. Vastaajista 86 % koki, että he ovat saaneet asiakasmaksuista riittävästi tietoa. Vastaajat olivat saaneet tietoa pääsääntöisesti kunnan internet-sivuilta ja lasta koskevista päätöksistä. Asiakasmaksuja koskeviin tiedusteluihin on 86 %:lle vastaajista vastattu 1–2 päivän sisällä ja 14 %:lle viikon kuluessa.

Varhaiskasvatuksen aloitus

Varhaiskasvatuksen aloittamiseen liittyvät kysymykset kohdennettiin alle vuoden varhaiskasvatuksessa olleisiin lapsiin. Huoltajien tyytyväisyys saatuun varhaiskasvatuspaikkaan on pysynyt vuoteen 2022 verrattuna lähes samalla tasolla, arvosana oli 4,4 (2022: 4,37).

Varhaiskasvatuksen aloitus on merkittävä vaihe lapsen ja perheen elämässä. Aloittamiseen

liittyen perheille tarjotaan varhaiskasvatuksen opettajan tai lastenhoitajan tutustumiskäyntiä lapsen kotona, jonka jälkeen tutustuminen varhaiskasvatuksen arkeen tapahtuu suunnitelmallisesti toimipaikassa.

Avoimien vastausten perusteella tutustumisjaksoon oltiin tyytyväisiä ja sen koettiin vastaavan lapsen ja huoltajien tarpeisiin. Vastaajat olivat tyytyväisiä siihen, että varhaiskasvatukseen tutustuminen toteutettiin suunnitelmallisesti lasta ja huoltajia kuunnellen. Varhaiskasvatuksen aloituskäytänteet, kuten kotikäynnit ja tutustumisjakso, saivat vastaajilta myönteistä palautetta. Korjaavaa palautetta aloittamiseen liittyen vastaajat antoivat mm. toimipaikan sisäisestä tiedonkulusta ja tutustumisjakson eri vaiheiden selkeyttämisestä.

Huoltajien osallisuus

Vastaajien tyytyväisyys henkilöstön vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön on säilynyt hyvällä tasolla. Kaikista kunnallisen varhaiskasvatuksen vastaajista tehdyn yhteenvedon mukaan, henkilöstö ottaa perheen kasvatusnäkemykset huomioon (keskiarvo 4,6). Vastaajat kokivat myös, että henkilöstö keskustelee huoltajien kanssa säännöllisesti lapsen kasvusta ja kehityksestä (keskiarvo 4,6) sekä heillä on taitoa kuunnella ja keskustella huoltajien kanssa (keskiarvo 4,6). Vastaajista 75,3 % koki, että huoltajat kokevat voivansa vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuspalvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen (2022: 75,3 %). Tulos kertoo, että varhaiskasvatuksessa on jatkettu tavoitteellisesti työtä huoltajien osallisuuden vahvistamiseksi.

Lapsen saama tuki varhaiskasvatuksessa

Vuoden 2021 asiakaskyselyssä kysyttiin ensimmäistä kertaa lapsen saamasta tuesta ja vastaajien tyytyväisyydestä lapsen saamaan tukeen varhaiskasvatuspäivän aikana. Vuoden 2023 kyselyssä vastaajat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä lapsen saamaan tukeen, vastausten keskiarvo oli 4,0 (2022: 4,3).

Tiedottaminen

Varhaiskasvatuksen huoltajia tiedotetaan pääsääntöisesti Päikky-järjestelmässä sekä Peda.netissä. Asukaspuistojen tiedotuskanavana toimii myös Facebook. Suurin osa huoltajista piti varhaiskasvatuksen tiedottamista riittävänä. Tiedottamisen keskiarvo 4,3 on säilynyt hyvällä tasolla (2022: 4,4).

Avoimissa vastauksissa tuli vahva toive yhden tiedotuskanavan valinnasta. Päikky ja Peda.netti koettiin osassa vastauksissa järjestelmänä hankaliksi ja toimimattomiksi. Vastausten perusteella osa huoltajista toivoo enemmän viestintää ja materiaalia päivittäisestä toiminnasta. Ennakoiva tiedottaminen, esimerkiksi tulevista tapahtumista ja toiminnasta, koettiin osassa avoimia vastauksia kehitettäväksi asiaksi.

Asukaspuistotoiminta

Kirkkonummella toimii tällä hetkellä kolme asukaspuistoa, Piennarpiha Masalassa, Veikonvintti Veikkolassa ja Fyyrin asukaspuisto kirjastotalo Fyyrissä. Asukaspuistot tarjoavat toimintaa kotona oleville lapsille ja heidän huoltajilleen. Asukaspuistoissa käy iltapäivisin myös pieniä koululaisia (1–2- luokkalaisia). Asukaspuistotoimintaa koskeviin kysymyksiin vastasi yhteensä 60 vastaajaa.

Asukaspuistoilla on suuri merkitys sekä huoltajalle että lapselle. Erityisesti lasten mahdollisuus muiden lasten kanssa toimimiseen ja mielekkääseen, kehitystä tukevaan tekemiseen korostui samalla tavoin kuin aikaisempina vuosina. Huoltajalle asukaspuistossa on tarjolla yhteisöllisyyttä, vertaistukea ja kohtaamisia muiden aikuisten kanssa. Usea vastaaja kuvasi asukaspuistoa erittäin tärkeäksi arjessa jaksamisen tueksi. Suurin osa vastaajista olivat tyytyväisiä asukaspuistojen toimintaan, arvosanan keskiarvo oli 4,0 (2022: 4,6).

Asukaspuistoruokailu

Asukaspuistoissa järjestetty ruokailumahdollisuus asukaspuistojen asiakkaiden alle 16-vuotiaille lapsille koulujen loma-aikoina on toteutunut vuonna 2023 talvilomalla, kesälomalla ja syyslomalla. Joululoman asukaspuistoruokailu toteutetaan suunnitellusti. Vuonna 2023 on tarjottu yhteensä 4855 annosta (2022: 4741 annosta).

Puistoruokailua koskevaan kysymykseen vastasi 25 vastaajaa, joista suurin osa piti puistoruokailua hyvänä ja olivat tyytyväisiä tarjottuun palveluun. Vastaajat esittivät muutamia toiveita ja ideoita liittyen mm. vegaaniruoan tarjoamiseen.

Yksityinen varhaiskasvatus ja palveluseteli

Palveluseteli otettiin käyttöön yksityisessä varhaiskasvatuksessa 1.8.2018. Asiakaskyselyn toteutushetkellä palveluseteliä käyttää 471 yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasta (2022/475). Kyselyyn vastanneista yksityisen varhaiskasvatuksen asiakkaista 95 % (2022: 95,5 %) on valinnut palvelusetelin. Asiakaskyselyn vastausten perusteella vastaajat olivat saaneet tietoa palvelusetelistä yksityisistä päiväkodeista, internetistä ja palveluohjauksesta. Vastaajista 99 % koki, että palveluseteli on vastannut heidän tarpeisiinsa.

Kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen vastausten erot

Yksityisen ja kunnallisen varhaiskasvatuksen vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia ja huoltajat olivat tyytyväisiä molempiin järjestämistapoihin. Huoltajat olivat tyytyväisiä sekä kunnallisesta (keskiarvo 4,2) että yksityisestä (keskiarvo 4,0) saatuun varhaiskasvatuspaikkaan.

Vastausten perusteella kunnallisessa varhaiskasvatuksessa kehittämisen painopisteet näkyivät huoltajille ryhmän toiminnassa vahvemmin kuin yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Esimerkiksi kehittämiskohde luontopedagogiikan ja lasten luontosuhteen vahvistaminen näkyi kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 87,1 % vastaajan mielestä ja yksityisessä 84,5 % vastaajan mielestä.

Alla olevaan taulukkoon on koottu vastaajien näkemykset kehittämiskohteiden näkymisestä lapsen ryhmän toiminnassa.

Kehittämiskohde	Kunnallinen	Yksityinen
Luontopedagogiikan ja lasten luontosuhteen vahvistaminen	87,1 %	84,5 %
Kestävän elämäntavan vahvistaminen	59,1 %	43,6 %
Liikunnallisen elämäntavan edistäminen	80,2 %	82,7 %
Lukemisen kulttuurin edistäminen	63,5 %	49,1 %
Digitaaliset kasvun kansiot	44,7 %	19,1 %

Varhaiskasvatuksen yleinen tyytyväisyys

Varhaiskasvatukseen ollaan yleisesti tyytyväisiä. Yleisarvosana varhaiskasvatuksen osalta oli 4,5 (2022: 4,4).

Asukaspuistotoimintaan oltiin myös tyytyväisiä arvosanan ollessa 4,0 (v. 2022: 4,6). Asukaspuistotoimintaa kiitettiin siitä, että se toimii voimavarana ja vertaistukena kotona oleville huoltajille ja sieltä löytyy leikkiseuraa lapsille.